

ประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ ๑๔๐๐ /๒๕๖๑
เรื่อง กำหนดการกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการปฏิบัติงาน
และมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๗(๑)(๕) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบด้วยข้อ ๕ ของข้อบังคับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยจรรยาบรรณและการดำเนินการด้านจรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และมติที่ประชุมคณะกรรมการจรรยาบรรณ ประจำมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ก.จ.ม.) ในคราวการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ รูปแบบการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ดังนี้

การกระทำใดๆหรือพฤติกรรมที่สื่อไปในทางเพศที่เป็นการบังคับใช้อำนาจด้วยวาจา ข้อความ ท่าทาง เสียง รูปภาพ เอกสาร ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือสิ่งของลามกอนาจารเกี่ยวกับเพศ หรือกระทำอย่างอื่นในทำนองเดียวกัน โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน รำคาญ ได้รับความอับอาย หรือรู้สึกถูกละเมิดเหยียดหยาม และให้หมายความรวมถึงการติดตามรังควานหรือการกระทำการใดที่ก่อให้เกิดบรรยากาศไม่ปลอดภัยทางเพศ โดยเฉพาะจากการสร้างเงื่อนไขซึ่งมีผลต่อการจ้างงาน การสรรหา การแต่งตั้ง หรือผลกระทบอื่นใดต่อผู้เสียหายทั้งในมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานอื่น อาทิ

๑.๑ การกระทำทางสายตา เช่น การจ้องมองร่างกายที่สื่อไปในทางเพศ มองซ่อนใต้กระโปรง มองหน้าอกหรือจ้องลงไปที่คอเสื้อจนทำให้ผู้ถูกมองรู้สึกอึดอัด อับอาย หรือไม่สบายใจ หรือทำให้ผู้อื่นที่อยู่ในบริเวณดังกล่าวมีความรู้สึกเช่นเดียวกัน เป็นต้น

๑.๒ การกระทำด้วยวาจา เช่น การวิพากษ์วิจารณ์รูปร่าง ทรวดทรง และการแต่งกายที่สื่อไปในทางเพศ การชักชวนให้กระทำการใดๆในที่ลับตาซึ่งผู้ถูกกระทำไม่พึงประสงค์และไม่ต้องการ การพูดเรื่องตลกเกี่ยวกับเพศ การเกี่ยวพาราสี พูดจาแทะโลม การพูดลามก การโทรศัพท์ลามก การเรียกผู้ถูกกระทำด้วยคำที่สื่อไปในทางเพศ จับกลุ่มวิจารณ์พฤติกรรมทางเพศของบุคคลในที่ทำงาน การสนทนาเรื่องเพศหรือเพศสัมพันธ์ การแสดงความเห็นต่อรสนิยมทางเพศ และการพูดที่สื่อไปในทางเพศ การถามเกี่ยวกับประสบการณ์ความชื่นชอบในเรื่องเพศ การสร้างเรื่องโกหกหรือการแพร่ข่าวลือเกี่ยวกับชีวิตทางเพศของผู้อื่น เป็นต้น

๑.๓ การกระทำทางกาย เช่น การสัมผัสร่างกายของผู้อื่น การลูบคลำ การถูไถร่างกายผู้อื่นอย่างมีนัยทางเพศ การฉวยโอกาสกอดรัด จูบ การหยอกล้อโดยการแตะเนื้อต้องตัว การดึงคนมานั่งตัก และการสัมผัสทางกายอื่นใดที่ไม่น่าพึงประสงค์ การตามรบกวนโดยที่อีกฝ่ายหนึ่งไม่รู้สึกริษยา การตั้งใจยื่นใกล้ชิดเกินกว่าที่ควร การต้อนเข้ามุมหรือขวางทางเดิน การยกคิ้วหวัดตา การผิวนปากแบบเชิญชวน การส่งจูบ การเลียริมฝีปาก การทำท่าหน้าลายหก การแสดงพฤติกรรมที่สื่อไปในทางเพศโดยใช้มือหรือการเคลื่อนไหวร่างกายส่วนอื่น เป็นต้น

๑.๔ การกระทำอื่นๆ เช่น การแสดงรูปภาพ วัตถุ และข้อความที่เกี่ยวข้องกับเพศ รวมทั้งการเปิดหรือโชว์ภาพโป๊หรือภาพอุจาดตาทางเพศในที่ทำงานหรือในคอมพิวเตอร์ การเขียนหรือวาดภาพทางเพศในที่สาธารณะ การใช้สัญลักษณ์ที่แสดงถึงอวัยวะเพศหรือการร่วมเพศ การสื่อข้อความ รูปภาพ หรือสัญลักษณ์ที่แสดงถึงเรื่องเพศในทางที่ไม่สมควรและไม่เหมาะสม เป็นต้น

๑.๕ การกระทำทางเพศที่มีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ เช่น การให้สัญญาที่จะให้ผลประโยชน์ต่อตำแหน่งหน้าที่การงาน ผลการเรียน ทุนการศึกษา การดูงาน การเลื่อนเงินเดือนหรือตำแหน่ง การต่อสัญญาการทำงาน หากผู้ถูกล่วงละเมิดหรือถูกคุกคามยอมมีเพศสัมพันธ์ หรือการข่มขู่ให้เกิดผลในทางลบต่อการจ้างงาน การศึกษา การข่มขู่ว่าจะทำร้าย การบังคับให้มีการสัมผัสทางเพศ หรือการพยายามกระทำชำเรา หรือกระทำชำเรา เป็นต้น

ข้อ ๒ การเสริมสร้างและป้องกันปัญหาการถูกล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ดังนี้

๒.๑ ผู้ปฏิบัติงานพึงให้เกียรติเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา และผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา และพึงไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ การกระทำในลักษณะทำนองเป็นชู้กัน หรือการกระทำอื่นใดที่ไม่เหมาะสมทางเพศต่อผู้อื่นตามข้อบังคับจรรยาบรรณที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒.๒ ผู้ปฏิบัติงานพึงลดความเสี่ยงจากปัญหาการถูกล่วงละเมิดและคุกคามทางเพศ อาทิ แต่งกายให้เหมาะสม หลีกเลี่ยงการอยู่ในที่ลับตาหรือส่วนตัวตามลำพังกับเพศตรงข้าม หรือบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่น่าไว้วางใจ เป็นต้น

๒.๓ ผู้ปฏิบัติงานพึงช่วยกันสอดส่องและรายงานพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทางเพศที่เกิดขึ้นในสำนักงานให้ผู้บังคับบัญชารับทราบโดยเร็ว และไม่ควรเพิกเฉยหากมีปัญหากรณีดังกล่าวเกิดขึ้น

๒.๔ ให้ส่วนงานทุกส่วนงานมีหน้าที่ดำเนินงานให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในสังกัด เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ และรายงานผลการดำเนินงานตลอดรวมถึงสภาวะการณปัญหาการล่วงละเมิดและคุกคามทางเพศของส่วนงานต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณ ประจำมหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกปีงบประมาณ

ข้อ ๓ การปฏิบัติตนเมื่อถูกล่วงละเมิดและคุกคามทางเพศ ดังนี้

๓.๑ แสดงออกทันทีว่าไม่พอใจในการกระทำของผู้กระทำและถอยห่างจากการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

๓.๒ ส่งเสียงร้องเพื่อให้ผู้กระทำหยุดการกระทำและเรียกผู้อื่นช่วยเหลือ

๓.๓ บันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยการบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือภาพถ่าย (หากทำได้)

๓.๔ รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นหนังสือโดยเร็วต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อให้ทราบรายละเอียดอย่างเพียงพอ

ข้อ ๔ การควบคุมกำกับและดูแลการถูกล่วงละเมิดและคุกคามทางเพศ ดังนี้

๔.๑ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับเรื่องร้องเรียนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อแสวงหาข้อมูลและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในทางลับให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเรื่องหรือทราบเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นหนังสือ

๔.๒ ให้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวไปยังมหาวิทยาลัยหรือสภามหาวิทยาลัย แล้วแต่กรณี นับแต่ดำเนินการตามข้อ ๔.๑ แล้วเสร็จโดยเร็ว และให้มหาวิทยาลัยหรือสภามหาวิทยาลัย แล้วแต่กรณี พิจารณาให้ส่วนงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการทางวินัยหรือจรรยาบรรณหรือยุติเรื่องหรืออื่นๆตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๕ การคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหา ผู้กล่าวหา และพยานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ในการดำเนินการสอบสวนทางวินัยหรือจรรยาบรรณ ให้ผู้ถูกกล่าวหา ผู้กล่าวหา และพยาน ได้รับสิทธิในการคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมในกระบวนการสอบสวนตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กรณีคำขออื่นๆ เช่น การขอย้ายสถานที่ทำงานหรือพื้นที่ในการทำงานเพื่อความปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ หรือวิธีการในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้ได้รับการพิจารณาจากผู้บังคับบัญชาตามความจำเป็นและเหมาะสมโดยเร็ว

ข้อ ๖ ส่วนงานรับเรื่องร้องเรียน ดังนี้

กรณีเกิดเรื่องภายในส่วนงานเดียวกัน ให้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้บังคับบัญชาของส่วนงาน เว้นแต่กรณีนอกเหนือจากที่กล่าวนั้น ให้ยื่นเรื่องต่ออธิการบดี หรือคณะกรรมการจรรยาบรรณ ประจำมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ก.จ.ม.) เฉพาะกรณีการร้องเรียนอธิการบดีให้ยื่นเรื่องต่อนายกสภาเพื่อให้พิจารณาดำเนินการตามข้อ ๔ ของประกาศนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

(รองศาสตราจารย์กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น